Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactgegevens
nijmegen.nl/contact

Ons kenmerk
E25.002444

Bijlage(n)
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 16 december 2025
Onderwerp Voortgang aanpak dak-en thuisloosheid

Geachte leden van de raad,

Met deze brief ontvangt u ter kennisname het Regionaal Uitvoeringsplan Aanpak Dak- en Thuisloosheid Gelderland-Zuid, vastgesteld door het college op 16 december 2025, en informeren wij u over de voortgang op de uitbreiding van de maatschappelijke opvang en een aantal gedane toezeggingen in het debat van 20 augustus 2025.

Regionaal Uitvoeringplan Aanpak Dak- en Thuisloosheid
In oktober 2024 hebben de 13 gemeenten van de regio Gelderland-Zuid opdracht gegeven om gezamenlijk een nieuwe aanpak Dak- en Thuisloosheid te ontwikkelen. Deze opdracht komt voort uit het Nationaal Actieplan Dakloosheid Eerst een Thuis (2023-2030) en het ETHOS onderzoek dat in 2024 in de regio is uitgevoerd. Aan deze opdracht wordt uitvoering gegeven door middel van drie documenten die tezamen de aanpak vormen:

- *Het Regionaal Actieplan:* missie, visie, uitgangspunten en doelen.
- *Het Regionaal Uitvoeringsplan*: bevat de concretere uitwerking van het actieplan en welke kaders er gelden voor lokale uitvoeringsplannen.
- *Het Lokale Uitvoeringsplan*: deze zal beschrijven welke maatregelen worden genomen om vraagstukken van (dreigende) dak- en thuisloosheid lokaal op te lossen of te voorkomen.

Het Regionaal Actieplan heeft u 26 november ontvangen, het Regionaal Uitvoeringsplan wordt u, samen met deze brief, toegezonden. Het voornemen is dat alle gemeenten in 2026 starten met het opstellen van het lokale uitvoeringsplan.

Uitbreiding Maatschappelijke opvang en winteropvang
Begin juli 2025 heeft het college een uitbreiding aangekondigd van de maatschappelijke opvang gezien de toename van het aantal dak- en thuisloze mensen. De capaciteitsuitbreiding is momenteel gerealiseerd op de volgende locaties:

- uitbreiding van 12 plekken bij de Aanvang (locatie de Flet), betreft eerste opvang. Hierdoor komt de capaciteit op 40 plekken.
- 26 nieuwe plekken in De Brug (locatie Pro Persona). Deze nieuwe locatie betreft zowel maatwerkvoorziening als eerste opvang.
- uitbreiding van 15 plekken van het Trainingshuis. Hierdoor komt de capaciteit op 25 plekken.

De uitbreiding van opvangcapaciteit biedt de mogelijkheid om mensen op te vangen op de best passende plek, zoals in de Aanvang, de Brug of het Trainingshuis. Hierdoor wordt meer doorstroming gerealiseerd. Als het winterprotocol (fase 1 en fase 2) van kracht is kan de Aanvang worden uitgebreid met tijdelijk 20 plekken, het MFC met 14 plekken, het Kasteel met 16 plekken en Vince met 5 plekken. De opvang in Tiel kan met 10 plekken worden uitgebreid.

Time-outvoorziening
Voor de Aanvang worden 4 tot 6 portacabins geplaatst die als time-outvoorziening kunnen worden gebruikt. Bij overlast gevend gedrag kan deze time-outvoorziening worden ingezet. Dit is dus een andersoortige inzet van portacabins dan de voorgaande jaren. Toen fungeerden de portacabins van november tot mei als (permanente) winteropvang. Met de inzet van de 4 tot 6 portacabins heeft IrisZorg voldoende time-out ruimtes om ook overlastgevers zoveel mogelijk vanuit de Aanvang op verantwoorde wijze opvang te bieden.

MFC
Voor de Pilot MFC wordt een deel van het parkeerterrein van het MFC geschikt gemaakt om als openbare plaats gebruikt te kunnen worden door de groep met personen die nu voor op straat bij het MFC hangt. De omgevingsvergunning om dit te realiseren is op 26 november 2025 verleend. De aannemer is inmiddels begonnen met de werkzaamheden om het terrein geschikt te maken. De planning is om de werkzaamheden voor 15 december 2025 af te ronden. Mocht dit door onvoorziene omstandigheden toch niet lukken, dan zal na de feestdagen, op 5 januari 2026 het terrein worden opengesteld.

Lopende toezeggingen en moties
In het debat over het concept Actieplan Dak- en Thuisloosheid heeft het college u toegezegd u voor de jaarwisseling op een aantal onderwerpen over de voortgang te informeren.

Skaeve Huse in Nijmegen-Noord
Naar aanleiding van het besluit van het college om af te zien van de plaatsing van 5 Skaeve Huse op het terrein De Grift in Nijmegen-Noord, is gesproken over andere invullingen van het terrein ten behoeve van dezelfde doelgroep. Specifiek heeft uw Raad gevraagd naar de mogelijkheid om het perceel in Nijmegen-Noord (tijdelijk) te gebruiken, bv door caravans te plaatsen of enige vorm van kamperen toe te staan. Op basis van de huidige vergunning is dit niet mogelijk, waardoor een nieuw vergunningstraject nodig is. Het college geeft prioriteit aan de zoektocht naar locaties waarbij de (potentiële) opbrengsten op korte termijn groter zijn, zoals uitbreidingen van opvanglocaties.

Nieuwe locaties Skaeve Huse
Er is tevens toegezegd u te informeren over de zoektocht naar alternatieve locaties, binnen en buiten Nijmegen. Het college werkt momenteel aan de actualisatie van het locatieonderzoek, ook in de zoektocht naar locaties voor de noodopvang zoals die voorzien zijn in uw Amendement ‘Iedereen van Straat, niemand dakloos’.

Gezien de urgentie en de geuite wens van de Raad om op korte termijn tot extra Skaeve Huse te komen, is één kansrijke locatie uit het eerdere onderzoek naar voren gehaald. Uit ruimtelijk oogpunt lijken 3 woningen mogelijk, maar deze locatie kent bredere, bestuurlijke afwegingen. Ons college beraadt zich begin 2026 óf en welke vervolgstappen gezet kunnen worden voor deze potentiële locatie.

In de gemeenteraad Berg en Dal is een motie aangenomen om Skaeve Huse te ontwikkelen Motie Kadernota - Skaeve Huuskes - PvdA Berg en Dal. Wij juichen deze ambitie toe. Skaeve Huse in regiogemeenten draagt bij aan spreiding van de doelgroep én verlaagt de druk/ overlast, onder andere in het centrum van Nijmegen. De gemeente Nijmegen heeft zowel ambtelijk als bestuurlijk hierover gesproken en alle beschikbare kennis, netwerk en informatie ter beschikking gesteld. Waar mogelijk zullen wij de gemeenten Berg en Dal, Tiel en West Betuwe blijven ondersteunen in de realisatie van Skaeve Huse.

Uitbreiding wc’s en kluisjes
Door de uitbreiding van het aantal opvangplaatsen waarmee we mensen overdag en ’s-nachts een verblijfplek bieden, wordt de groep dakloze inwoners veel kleiner en de behoefte aan aanvullende wc’s in de openbare ruimte kleiner. Het college zet in op het plaatsen van kluisjes op een aantal plekken. We werken aan een plek in de openbare ruimte (in de buurt) van het stadscentrum, die beschut, low-profile, veilig is en voldoende laagdrempelig. We bespreken daarnaast met Iriszorg de mogelijkheid, om dit in om bij het MFC te realiseren. We streven naar plaatsing zo vroeg mogelijk in 2026.

In het centrum zijn twee zogenaamde sanisettes en in Dukenburg één. Omdat deze regelmatig sterk vervuild zijn, zijn ze momenteel afgesloten. De gemeente start een proef om de sanisettes ’s nachts af te sluiten en overdag open te houden. Tijdens deze proef wordt bekeken of de toiletten niet gevandaliseerd worden. Op het eerdergenoemde binnenterrein van het MFC zal toiletgelegenheid zijn die 24 uur per dag beschikbaar is.

Tevens is Het Kasteel vanaf 1 december 7 dagen per week overdag open, waar van toilet en de douche gebruik gemaakt kan worden.

Moties
Tijdens de besluitronde van het concept Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid op 10 september heeft u verder een drietal moties aangekomen.

- Motie Briefadres zonder kastje of muur

Het college onderschrijft de ambitie om, binnen de kaders van de geldende wet- en regelgeving, briefadressen ruimhartig (zonder aanvullende voorwaarden) te verstrekken. Sinds de wetgeving per 1 januari 2022 ruimhartiger is geworden voor de toekenning van briefadressen heeft Nijmegen ervoor gekozen om zo ruimhartig mogelijk te zijn in het verstrekken hiervan. Er zijn aan het briefadres geen andere dan de wettelijke voorwaarden gekoppeld. Sindsdien heeft er ook een flinke stijging plaatsgevonden van 384 (2021) naar 507 (2022) lopende briefadressen en de verwachting is dat dit zal stijgen tot boven de 1000.

Zorgorganisaties die ondersteuningstrajecten aanbieden kunnen wél aanvullende voorwaarden stellen aan het gebruik maken van Wmo-voorzieningen als bij de betreffende organisatie een briefadres wordt gevraagd. Het college zal erop toe zien dat dak- en thuislozen in dat geval goed worden geïnformeerd – via de zorgorganisaties en straatcoaches - dat zij te allen tijde bij de gemeente laagdrempelig en zonder voorwaarden een briefadres aan kunnen vragen.

- Motie Pitstop

De gemeente heeft zowel ambtelijk als bestuurlijk gesproken met de in de motie genoemde partners over de realisatie van een ‘Pitstop’. Uit deze gesprekken is gebleken dat er onder de partners vooralsnog geen noodzaak wordt gezien om, naast de gekozen werkwijze van het Actieplan, de huidige uitbreiding in het MFC en de noodopvang vanuit het amendement ‘Iedereen van Straat, niemand dakloos’ nog een aanvullende voorziening toe te voegen.
Met al deze ontwikkelingen samen wordt tegemoetgekomen aan de geest van deze motie, zoals een tijdelijke, laagdrempelige en veilige slaapplek waar iedereen terecht kan, sneller in beeld kan komen bij zorg en begeleiding en waarmee wordt voorkomen dat mensen veroordeeld zijn tot slapen in de openbare ruimte.

- Motie Een actieplan dat werkt voor iedereen

De motie roept op om bij de uitwerking van het Regionaal Actieplan concrete plannen op te nemen om verschillende doelgroepen dakloze mensen te bedienen, die raken aan in ieder geval zorg en veiligheid (zowel op straat als in de opvangvoorziening). Ook wordt het college opgeroepen specifiek mensen uit de groepen dakloze vrouwen, jongeren, (arbeids) migranten en LHBTQI+- personen te betrekken en zoveel als mogelijk gebruik te maken van de ervaringskennis- en deskundigheid van deze mensen.

In het Uitvoeringsplan worden richtlijnen gegeven voor een regionaal vangnet. Belangrijk onderdeel hiervan is dat mensen zo 'thuis als mogelijk' worden opgevangen, het liefst kleinschalig wanneer het kan en grootschalige opvang alleen als het moet. Het uitvoeringsplan beschrijft juist een differentiatie van opvangmogelijkheden, rekening houdend met en aansluitend bij de zorg en opvang van verschillende doelgroepen. Denk aan opvang van specifieke doelgroepen, waaronder jongeren, gezinnen, vrouwen en EU-burgers/arbeidsmigranten die geen toegang hebben tot de Wmo.

In een breed overleg met zorg- en vrijwilligersorganisaties en afgevaardigden van cliëntraad is de motie Een actieplan dat werkt voor iedereen én de motie pitstop besproken. Op hoofdlijnen worden de reeds ingezette acties rondom MFC, uitbreiding opvanglocaties gesteund. Voor de doelgroep LHBTIQ+ wordt, indien nodig, maatwerk geleverd. Aandacht is gevraagd voor uitwerking van een low-profile locatie van de kluisjes en het verkennen van een dierenpension in zelfbeheer. Goed om behoefte van separate opvang van (jonge) vrouwen te monitoren en, indien nodig, mee te nemen in de realisatie van het regionale uitvoeringsplan dak- en thuisloosheid.

Amendement 'Iedereen van Straat, niemand dakloos'
Op 12 november 2025 heeft uw raad het amendement 'Iedereen van straat, niemand dakloos' aangenomen. Dit amendement beoogt het terugdringen van daklоosheid, het vergroten van opvangcapaciteit en het verminderen van overlast in de openbare ruimte. Het doel van het amendement is om iedereen van straat te halen, met prioriteit voor groepen die nu geen recht hebben op opvang, zoals dakloze arbeidsmigranten, zorgmijders en mensen met huisdieren. Voor de jaren 2026 en 2027 zijn daar jaarlijks 3 miljoen extra voor vrijgemaakt in de begroting van de gemeente Nijmegen.

Op basis van de buitenslaperslijst van november 2025 (GGD) zijn circa 105 personen in beeld: dakloze arbeidsmigranten (40), economisch daklozen/autoslapers (5), zorgmijders (16), overlastgevenden/groepsongeschikt (29) en overig (15). Deze buitenslaperslijst is dynamisch, wisselend van week tot week.

We werken aan twee opvanglocaties, namelijk:

- Voorziening A: ±45 plaatsen, lichte begeleiding, verwacht maart 2026) en;
- Voorziening B: ±35 plaatsen, robuuste eenheden zoals portocabins, verwachte realisatie circa drie maanden na besluitvorming over een locatie waar deze voorziening geplaatst kan worden).

Besluitvorming over locaties en aanbestedingstrajecten zal in januari 2026 plaats vinden. Daarna zal gestart worden met de realisatie van de opvangvoorzieningen. Verder worden op dit moment afspraken gemaakt met toezichthouders over het intensiveren van toezicht op plekken waar dak- en thuislozen op straat verblijven. Met de Dar worden afspraken gemaakt over het schoonhouden van deze locaties. Het voorstel is om uw raad eind januari in een bijeenkomst mondeling bij te praten.

Tot slot
Met de vaststelling van het Regionaal Uitvoeringsplan zetten we een volgende stap in onze aanpak van dak- en thuisloosheid in de regio Gelderland-Zuid. We zien in onze stad en de regio veel ontwikkelingen die ons optimistisch stemmen. Met de inzet van het uitvoeringsplan kunnen we het groeiende aantal dak- en thuisloze mensen (beter) opvangen en meer perspectief bieden. Het college bewaakt de samenhang tussen de verschillende onderdelen.

Het college ziet dat we hiermee de voorwaarden creëren om op korte termijn de druk op de maatschappelijke opvang te verlichten, mensen sneller naar een stabieler bestaan te helpen en de acties gericht op Wonen Eerst uit het Actieplan als regio goed neer te zetten. De komende jaren zijn volharding en realistische verwachtingen van belang. Wij waarderen de betrokken en kritische bijdrage van uw raad daarbij, en blijven u de komende periode nauwgezet informeren over de voortgang over alle ontwikkelingen.

We hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester